

Ne može se prihvatiti stajalište tuženoga da bi se kod regresnih tužbi osiguratelja rok zastarjelosti imao računati od dana kad je navodno osiguratelju predana pismena cesija. U skladu sa odredbama našeg pozitivnog prava osiguranja, na osiguratelja prelazi pravo osiguranika isplatom osigurnine osiguraniku. Nesporno je da je primalac robe bio špediter koji je po teretnici primio robu kao primalac po teretnici, prenio na svog nalogodavca, odnosno na tužitelja kao osiguratelja robe, sva prava koja je prema tuženom imao iz ugovora o prijevozu, podnošenjem izvještaja o izvršenom nalogu i predajom potrebnih isprava radi naplate štete iz osiguranja. Tužitelj - osiguratelj - primio je od primaoca robe, uz zahtjev za naknadu štete iz osiguranja, i sve isprave na temelju kojih se vrši likvidacija štete, pa je nakon likvidacije štete i isplate iste, silom zakona ušao u prava svog prednika - primaoca robe. Ustup prava učinjen je konkludentnim činima pa stoga nije potrebna posebna cesiona isprava.

Kasnije priloženom cesionom ispravom koju je izdao bez datuma, primalac robe samo potvrđuje činjenicu da je pravo zahtjeva prema tuženom preneseno na tužitelja osiguratelja.

Što se tiče prigovora osnovi ocjene ograničenja odgovornosti brodarara, prvostepeni sud pravilno uzima - u smislu odredaba čl.56 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova kod tereta koji je pakovan ili se sastoji od komada - da jedinicu tereta predstavlja koletu, odnosno svežanj - u predmetnom slučaju svežanj sirove kože. Ovo slijedi iz jasne odredbe prve rečenice čl. 56, st.2 kad kaže da se "pod jedinicom tereta razumijeva koletu ili komad". Drugi dio rečenice "odnosno metrička tona ili kubični metar" odnosi se, kako to pravilno prvostepeni sud uzima, na robu koja se prevozi u rasutom stanju i njena se sadržina kao jedinica mjere ne može odrediti drukčije nego po težini ili zapremini.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br.III-S1-888/75-2
od 14.V 1975.

Vijeće: Ivo Bešker, Gavro Badovinac, dr Velimir Filipović

Prijevoz stvari morem - Brodarova odgovornost - Jedinica tereta - Kao jedinica tereta na temelju koje brodar ima

pravo ograničiti svoju odgovornost uzima se vreća u koju je teret uvrećan, a ne tona kao mjera za obračun vozarine

Tužitelj je osiguratelj koji je primaocu nadoknadio štetu, a tuženi su brodar koji je prevezao teret kave i Poduzeće "Luka" koje je teret iskrcalo iz broda.

Medju strankama je sporno da li su tuženi dužni tužitelju platiti iznos od din. 20.372,10 na ime naknade štete radi manjka 55 vreća kave koje su bile oštećene s manjkom sadržaja od 911,50 kg, kao i manjka 2 vreće kave u težini od 120 kg, tj. za ukupan manjak od 1.030,50 kg kave.

Prvostepeni sud rješavajući spor pobijanom presudom utvrdio je kao nesporno da je prvotuženi brodar svojim brodom "Kvarner" po teretnici br.5 i 6 od 11.V 1972.g. ukrcao u luci Santos teret kave za određenu luku Rijeka u ukupnoj težini od 600.000 kg, a na odredištu da je iskrcao 911,50 kg manje u 55 oštećenih vreća, te da je utvrdjen manjak od dvije vreće u težini od 120 kg, pa je na odredištu teret predan s manjkom od 1.031,50 kg. Pošto se teret prevozio po čistoj teretnici, a manjak je brodaru uredno protestiran, to sud uzima da je manjak dokazan. Kako je vrijednost manjka medju strankama nesporna, to je tužbi u cijelosti udovoljeno. Što se tiče prigovora ograničenja odgovornosti brodara do najvišeg iznosa od din. 3.500.- po jedinici tereta, sud smatra da se kod obračuna manjka ima uzeti kao jedinica tereta jedna vreća, a ne tona kako to prvotuženi brodar tvrdi, pa je stoga s obzirom na visinu odgovornosti prigovor ograničenja do 3.500. din. za jedinicu tereta bespredmetan.

Protiv ove presude žali se brodar.

Pogrešnu primjenu prava prvotuženi vidi u tome što smatra da prvostepeni sud pogrešno uzima da se u pogledu ograničenja odgovornosti kao jedinica tereta uzima vreća, a ne tona po kojoj je obračunata vozarina. U predmetnom sporu na pravni odnos izmedju tužitelja i tuženih ima se primijeniti Zakon o iskorištavanju pomorskih brodova, a u smislu odredaba tog Zakona i to čl.56, st.2 kao jedinica tereta ima se uzeti ona jedinica prema kojoj je obračunata vozarina, a ne kako to pogrešno uzima prvostepena presuda - vreća.

Drugostepeni sud je žalbu odbio iz slijedećih razloga:

Prvostepeni sud rješavajući spor pravilno je primjenio materijalno pravo kad je uzeo da se kao osnova za ograničenje odgovornosti do iznosa od 3.500.- din. po jedinici tereta ima uzeti koletu - vreća, a ne tona kao jedinica mjere po kojoj je plaćena vozarina.

U smislu odredaba čl.56 Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova (Sl.l. br. 25/59 i 20/69) pod jedinicom tereta razumjeva se koletu ili komad, odnosno metrička tona ili kubični metar u slučajevima kad se vozarina obračunava prema težini odnosno zapremini, ukoliko u prometu nije uobičajeno izračunavanje vozarine prema drugoj jedinici tereta.

Prema jasnoj i odredjenoj namjeri zakonodavca kao i tumačenja ovog propisa, ograničenje na metričku tonu ili kubični metar odnosi se samo onda ako se radi o teretu koji je ukrčan u rasutom stanju pa nije moguće odrediti jedinicu tereta koja bi se imala uzeti kao jedinica za ograničenje odgovornosti broдача. Medjutim, uvijek ako se radi o teretu koji je pakovan ili je u komadima koji predstavljaju jedinstvenu cjelinu, jedinicom tereta se smatra koletu ili komad, bez obzira kako se i na koji način obračunava vozarina, tj. da li po težini ili zapremini tereta.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br.Sl-966/75
od 20.V 1975.

Vijeće: Petar Sremac, Ivo Bešker, Stanko Skok

Prijevoz stvari cestom - Vozarova odgovornost - Slučajevi posebnih opasnosti - Medju slučajeve posebnih opasnosti spadaju i staklenke - Vozar ne odgovara ako učini vjerojatnim da je do loma staklenki došlo zbog njihovih prirodnih svojstava, a imalac prava tu vjerojatnost ne pobija

Prvostepenom presudom odbijen je regresni zahtjev osiguravajućeg zavoda protiv prijevoznčkog poduzeća, radi isplate štete u iznosu od din. 890.- prouzročene lomom 96 staklenih boca od po 1 litre i 107 PVC boca od 0,75 litara s uljem u toku prijevoza kamionom od Zagreba do Bjelovara, s obrazloženjem da je do štete došlo uslijed svojstava same robe, a ne iz razloga za koje